



Saksframlegg

Arkivsak-dok. 21/21334-8
Saksbehandler Elisabeth H. Mathisen

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for samferdsel og mobilitet	20.11.2024

Jernbaneplattform Agder - status og gjenoppstart fra 2025

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

- Hovedutvalg for samferdsel og mobilitet ber administrasjonen gjenopprette Jernbaneplattform Agder fra og med 2025.
- Jernbaneplattform Agder skal være et jernbanesamarbeid med et regionalt perspektiv på Sørlandsbanen og Arendalsbanen.
- Hovedutvalg for samferdsel og mobilitet oppnevner følgende fire representanter som skal delta i Jernbaneplattform Agder:

Vedlegg

Sammendrag

Fylkeskommunedirektøren foreslår å revitalisere arbeidet i Jernbaneplattform Agder. Hensikten er å samarbeide om, og fremme, ulike satsinger og aktuelle utfordringer knyttet til person- og godstransport på Sørlandsbanen.

Saksopplysninger

Togtilbudet i Agder er en viktig del av det totale kollektivtilbudet i fylket, og toget har en funksjon som kollektivtransportens indre stamlinje.

Agder fylkeskommune har ikke eierskap til eller ansvar for infrastruktur eller togtilbudet på Sørlandsbanen. Dette er ikke til hinder for at fylkeskommunen er ansvarlig eller delaktig i ulike oppgaver og samarbeid som knytter seg til jernbanen i dag:

- Oppfølging av vedtak i hovedutvalg for samferdsel og mobilitet 30.08.2022 (sak 28/22) om *Strategi for utvikling av stasjonsbyene*.
- Årlige uttalelser til kommende ruteplaner for persontogtilbudet på Sørlandsbanen.
- Arbeidet med Interreg-prosjektet Grønn Jyllandskorridor.
- Arbeidet med Byvekstavtalen for kristiansandsregionen.

Historikk om Jernbaneplattform Agder

Jernbaneplattform Agder ble opprett i 2016 som et samarbeid mellom kommuner, regionale myndigheter og organisasjoner for å styrke arbeidet for at toget skal være et moderne og effektivt reisemiddel i landsdelen.

Fra et tidligere strategidokument for Jernbaneplattform Agder (datert 2016) står det oppført at samarbeidet består av alle kommunene i Agder, fylkeskommunene, LO, NHO og Statsforvalteren i Agder (da Fylkesmannen). Jernbanedirektoratet, Agder kollektivtrafikk, Bane NOR og gods- og persontogoperatørene på Sørlandsbanen har også vært invitert til møtene.

Både Aust-Agder og Vest-Agder fylkeskommuner deltok i Jernbaneplattform Agder før sammenslåing til Agder fylkeskommune. Samarbeidet i Jernbaneplattform Agder har vært finansiert av fylkeskommunen(e) og har vært knyttet til møtegjennomføringen.

Jernbaneplattform Agder har eksempelvis hatt dette på agendaen:

- Persontogtilbudet inkludert stoppmønstre.
- Utforming og tilrettelegging av togstasjoner (Som Nodeland og Audnedal).
- Godstransport på jernbane.
- Nasjonal transportplan.

Etter sammenslåingen ble det utnevnt fire representanter fra Agder fylkeskommune for valgperioden 2019-2023 (oppnevnt i fylkesutvalget 8. juni 2021). Samarbeidet har vært ledet av fylkesvaraordfører. Det ble gjennomført møter i Jernbaneplattform Agder i 2021 og i 2022 og deretter har det vært et opphold i møtevirksomheten.

I fylkestingets valg av medlemmer, representanter og utsendinger til råd, utvalg og styrer for valgperiode 2023 – 2027 er det ikke oppnevnt representanter til Jernbaneplattform Agder.

Jernbaneplattform Agder og Jernbaneforum Sør

Fylkestinget vedtok i oktober 2024 at arbeidet i det politiske fylkessamarbeidet *Jernbaneforum Sør* føres videre som et uformelt nettverk som ivaretar saker og målsettinger knyttet til Sørlandsbanen mellom Oslo og Stavanger. Jernbaneforum Sør fattet et vedtak i august 2024 med en anbefaling om at fylkene Agder, Vestfold og

Telemark organiserer fylkesvise togforum som igjen kan gi innspill til Jernbaneforum Sør. Fylkeskommunedirektøren foreslår er revitalisering av arbeidet i Jernbaneplattform Agder. Jernbaneplattform Agder vil fungere som Agders togforum etter dette vedtaket.

Vurderinger

Fylkeskommunedirektøren trekker frem at regional samhandling mellom ulike offentlige og private aktører er helt nødvendig for å nå de felles målene i Regionplan Agder 2030 om å bli et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår og for å nå målsettingene i Regional plan for mobilitet 2023-2033 (mobilitetsplanen) om å sammen gjøre reisene på Agder enkle, trygge og grønne.

Fylkeskommunedirektøren legger vekt på at togtilbudet på Sørlandsbanen spiller en viktig rolle for god mobilitet for innbyggerne i Agder. Videre er gods- og persontransport på jernbane i Agder av betydning for regions- og næringsutviklingen og for bo- og arbeidsmarkeder i regionen. Dette kommer også tydelig frem av målsettingene i Regionplan Agder 2030 og mobilitetsplanen.

Fylkeskommunedirektøren ser behov for å revitalisere Jernbaneplattform Agder med en oppstart av møtevirksomheten i 2025.

Etter fylkeskommunedirektørens syn vil Jernbaneplattform Agder være en god arena for å samarbeide om ulike saker som omhandler gods- og persontransport på jernbane i vår landsdel og med et særlig blikk på Agder. Jernbaneplattform Agder bør etter fylkeskommunedirektørens oppfatning organiseres av Agder fylkeskommune som regional samfunnsutvikler.

Videre vil fylkeskommunedirektøren anbefale at Jernbaneplattform Agder selv er delaktige i å utnevne leder og finne en egnet møteform. Fylkeskommunedirektøren anbefaler at det avholdes minst et årlig møte i Plattform Agder som er koordinert opp mot utarbeidelsen av neste ruteplan for persontogtrafikken på Sørlandsbanen.

Det er fylkeskommunedirektørens oppfatning at Jernbaneplattform Agder vil oppfylle rollen som en regional arena, mens det uformelle nettverket Jernbaneforum Sør løfter ulike aktuelle saker til et nasjonalt nivå.

Fylkeskommunedirektøren anbefaler at samarbeidet i Jernbaneplattform Agder vil ta for seg ulike aktuelle og realvante saker innen togets rolle som del av det totale mobilitetstilbudet på Agder inkludert koblingen mellom tog og andre transportmidler, samt tilrettelegging og utvikling av togstasjonene i Agder.

Fylkeskommunedirektøren anbefaler derfor at arbeidet med stasjonsbyene i Agder tas videre i Jernbaneplattform Agder og spiller også inn at helhetlig og sømløs mobilitet bør være en overordnet paraply for arbeidet i Jernbaneplattform Agder.

Regionplan Agder 2030

Formålet med Regionplan Agder 2030 er å utvikle Agder til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region i 2030 – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår.

Vi skal ta hele Agder i bruk og målbildet i 2030 er at vi tar grønne reisevalg i hele regionen, og det er lagt til rette for nullutslippsløsninger for personmobilitet og godstransport. Mer av godstrafikken er kommet over på sjø og bane, og det er enkelt og attraktivt å reise kollektivt, gå og sykle til daglige gjøremål. bærekraften.

Regional plan for mobilitet 2023-2033

Hovedmålet i mobilitetsplanen er: Sammen gjør vi reisen enkel, trygg og grønn. Planen har 23 steg frem mot 2033.

Stegene som er særlig relevante for arbeidet med tog og jernbane i Agder er:

- Steg 1: Å få flere til å velge å reise med kollektivtransport
- Steg 3: Få helhetlig reiseinformasjon og én billett
- Steg 4: Etablere nødvendige knutepunkter og infrastrukturanlegg
- **Steg 5: Styrke togets funksjon som indre stamlinje i kollektivtransporten**
- Steg 16: Jobbe for å nå nullvekstmålet i byområder
- Steg 21: Jobbe for å overføre større andel gods til sjø og bane
- Steg 23: Samarbeide for å nå målene

Økonomiske konsekvenser

Jernbaneplattform Agder skal ikke disponere økonomiske midler. Fylkeskommunen skal administrere møtevirksomheten.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren anbefaler Hovedutvalg for samferdsel og mobilitet å gjenoppta arbeidet i Jernbaneplattform Agder fra og med 2025. Plattformen skal være en arena for å diskutere og samordne jernbanespørsmål og togets funksjon i Agder.

a

Kristiansand, 04.11.2024

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør

Ola Olsbu
fylkesdirektør